

Sygn. akt *XVII AmA 164/11*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:
Przewodniczący: **SSO Magdalena Sajur-Kordula**

Protokolant: sekretarz sądowy Edyta Pronobis - Prońska

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2014 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w C.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o ochronę konkurencji i nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 lipca 2011 roku Nr (...)

1) zmienia zaskarżoną decyzję w zakresie punktu II sentencji ten sposób, że nakłada na (...) Spółdzielnię Mieszkaniową (...) z siedzibą w C. karę pieniężną w wysokości 74 260, 50 zł (siedemdziesiąt cztery tysiące dwieście sześćdziesiąt złotych pięćdziesiąt groszy);

2) oddala odwołanie w pozostałej części;

3) zasądza od powoda (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w C. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Magdalena Sajur-Kordula

Sygn. akt: XVII AmA 164/11

UZASADNIENIE

W dniu 19 lipca 2011 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. wydał decyzję nr (...) mocą której uznał za praktykę ograniczającą konkurencję nadużywanie przez powoda (...) Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w C. z siedzibą w C. pozycji dominującej na rynku udostępniania jej zasobów mieszkaniowych w celu świadczenia usług telekomunikacyjnych poprzez niewydanie zgody na zainstalowanie w jej zasobach urządzeń telekomunikacyjnych przez (...) sp. z o.o. w C., co stanowi praktykę ograniczającą konkurencję o jakiej mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegająca na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do rozwoju konkurencji na rynku świadczenia usług dostępu do Internetu i nakazał zaniechanie jej stosowania. Jednocześnie z tytułu tych naruszeń Prezes UOKiK nałożył na powoda karę pieniężną w wysokości 148 521 zł.

Prezes oparł decyzję na następujących ustaleniach i rozważaniach.

(...) sp. z o.o. w C. wystąpiła w dniu 28 kwietnia 2005 r. do powodowej Spółdzielni o wyrażenie zgody na wykonanie instalacji sieci teleinformatycznej w budynkach mieszkalnych znajdujących się w zasobach spółdzielni. Na wystąpienie to spółka nie otrzymała odpowiedzi, wobec czego ponowiła wniosek. Z odpowiedzi otrzymanej od powodowej Spółdzielni wynikało, że nie jest ona zainteresowana składaną jej propozycją współpracy. W kolejnych pismach spółka ponawiała swoją propozycję precyzując, że mieszkańcy wyrażają wolę korzystania z jej usług. Pisma spółki pozostawały bez odpowiedzi; w jednym tylko przypadku powodowa Spółdzielnia poinformowała, że jest ona jedynie współużytkownikiem nieruchomości, wobec czego zgodę w niniejszym zakresie powinni wyrazić także pozostali

zainteresowani użytkownicy. Wobec powyższego spółka złożyła w dniu 2 listopada 2005 r. wniosek o wydanie decyzji ograniczającej sposób korzystania z nieruchomości przez wydanie zezwolenia na zakładanie i przeprowadzanie na nieruchomościach Spółdzielni przewodów i urządzeń służących łączności publicznej. Wniosek ten został rozpoznany odmownie.

Prezes UOKiK ustalił, że powodowa Spółdzielnia zajmuje pozycję monopolisty na rynku udostępniania zasobów mieszkaniowych Spółdzielni, a tym samym posiada pozycję dominującą w rozumieniu art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. To powodowa Spółdzielnia jest podmiotem, który określa warunki przyłączenia (w tym techniczne) i wydaje ostateczną zgodę na rozpoczęcie działalności w zasobach Spółdzielni przez określonego przedsiębiorcę.

W ocenie Prezesa UOKiK w niniejszej sprawie istota nadużywania przez powoda pozycji dominującej sprowadza się do braku zgody na to, aby (...) sp. z o.o. mogła zainstalować w zasobach Spółdzielni urządzenia telekomunikacyjne w celu świadczenia usług dostępu do Internetu. Działając w ten sposób powód przeciwdziała rozwojowi konkurencji na rynku dostępu do Internetu - rynku powiązanim z rynkiem udostępniania nieruchomości. Konsekwencją tych działań jest to, że potencjalni odbiorcy usług są pozbawieni szerszego wyboru w zakresie dostawcy usług i oferty.

Uzasadniając decyzję w zakresie wysokości orzeczonej kary Prezes UOKiK zwrócił uwagę na szkodliwość praktyki powoda – w jego ocenie stanowiła ona poważne naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wzięto również pod uwagę w tym zakresie długotrwałość stosowanej praktyki. Prezes UOKiK podniósł również, że w sprawie nie zaistniały okoliczności łagodzące. (k. 3 – 19)

W odwołaniu od powyższej decyzji powodowa Spółdzielnia wniosła o jej uchylenie w całości. W uzasadnieniu wskazała m. in., że przed złożeniem wniosku przez powoda o udostępnienie zasobów Spółdzielni, spółka (...) wykonała bez wiedzy i zgody powoda instalację sieci internetowej w jednym z budynków należących do powoda. Instalacja ta została więc wykonana nielegalnie. Powód oświadczył ponownie, że nie wyraził zgody na dokonanie przez spółkę ww. czynności. W jego ocenie pozwany Prezes pominął fakt, że spółka bezprawnie korzystała z nieruchomości powoda. Pomimo tak niewłaściwego zachowania Spółdzielnia określiła warunki, które spółka powinna spełnić przez przeprowadzeniem inwestycji. Warunki te nie zostały spełnione. Powód nie odmówiłby zgody spółce na zainstalowanie sieci telekomunikacyjnej po spełnieniu warunków zgodnie z obowiązującym prawem, tak, jak nie odmówił zgody innym operatorom świadczącym na rzecz lokatorów Spółdzielni usługi tego samego rodzaju. Zdaniem powoda, ponieważ Spółdzielnia nie może osiągać żadnych dochodów z prowadzonej przez siebie działalności – działa bezwynikowo i utrzymuje się wyłącznie z opłat wnoszonych przez członków na pokrycie kosztów utrzymania ich lokali. Żeby zapłacić nałożoną przez pozwanego karę będzie musiała obciążyć tą należnością swoich członków. (k. 20 – 26)

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie podnosząc m. in., że wybór świadczeniodawców nie został przez powoda dokonany z zachowaniem zasad ustawy antymonopolowej, zgodnie z którą przedsiębiorca nie może dyskryminować swoich konkurentów lub kontrahentów. Jeżeli w ocenie powoda nie ma technicznych i obiektywnych możliwości by zwiększyć liczbę operatorów telekomunikacyjnych w jej zasobach, to należało każdemu zainteresowanemu udostępnić taką możliwość, w oparciu o uzasadnione i obiektywne dla wszystkich kryteria. Prezes UOKiK w całej rozciągłości podtrzymał argumenty przemawiające za wymierzeniem kary we wskazanej w decyzji wysokości. (k. 46 – 48)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. w C. (Spółka) jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność w zakresie świadczenia usług telekomunikacyjnych, wpisanym do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu (...) Elektronicznej.

dowód: zaświadczenie o wpisie do rejestru (k. 14 akt adm.)

Powód (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w ramach swojej działalności statutowej prowadzi działalność operatora telekomunikacyjnego i świadczy usługi telekomunikacyjne z zakresu dostępu do Internetu w swych zasobach mieszkaniowych.

dowód: odpis KRS (k. 92 – 96 akt adm.)

W dniu 28 kwietnia 2005 r. Spółka zwróciła się do powodowej Spółdzielni o wyrażenie zgody na budowę instalacji sieci teleinformatycznej oraz podpisanie w tym zakresie umowy. Wraz z pismem Spółka przekazała powodowi projekt umowy oraz opis sposobu wykonania sieci.

dowód: pismo Spółki z dnia 28 kwietnia 2005 r. (k. 23 akt adm.)

projekt umowy (k. 185 – 189 akt adm.)

założenia techniczne instalacji (k. 193 – 199 akt adm.)

Na pismo to Spółka nie otrzymała odpowiedzi, wobec czego ponowiła wniosek jednocześnie wskazując, iż przypadku braku odpowiedzi skorzysta z uprawnień przewidzianych w art. 140 ust. 4 ustawy Prawo telekomunikacyjne.

dowód: pismo z dnia 14 czerwca 2005 r. (k. 24 akt adm.)

W odpowiedzi powód poinformował Spółkę, że niej jest zainteresowany propozycją Spółki wobec faktu, że mieszkańcy Spółdzielni mają zapewniony dostęp do Internetu przez powoda.

dowód: pismo powoda z dnia 20 czerwca 2005 r. (k. 25 akt adm.)

Pismem z dnia 29 czerwca 2005 r. Spółka ponowiła swą propozycję precyzując, że chodzi jej o wybudowanie własnej sieci.. Na to pismo Spółka nie otrzymała odpowiedzi.

dowód: pismo powoda z dnia 29 czerwca 2005 r. (k. 26 akt adm.)

Spółka ponowiła swoją ofertę w piśmie z dnia 16 stycznia 2006 r.; tym razem uzyskała odpowiedź od powoda, który wskazał, iż jest od jedynie współużytkownikiem nieruchomości i zgodę na instalację sieci powinni wyrazić pozostali zainteresowani użytkownicy. Powód zastrzegł sobie również, że udzielenie ewentualnej zgody na montaż urządzeń telekomunikacyjnych zależy od zapoznania się ze sposobem ich montażu i sposobem prowadzenia kabli telekomunikacyjnych z uwzględnieniem przepisów prawa budowlanego. Powód zastrzegł również że korzystanie przez Spółkę z nieruchomości nie może kolidować z racjonalnym wykorzystaniem nieruchomości.

dowód:pismo Spółki z dnia 16 stycznia 2006 r. (k. 27 – 28 akt adm.)

pismo powoda z dnia 30 stycznia 2006 r. (k. 29 akt adm.)

Spółka wystosowała kolejne pismo w którym zwróciła się o przekazanie warunków technicznych wykonania sieci komputerowej oraz wyznaczenie terminu spotkania na którym mogłyby zostać uzgodnione szczegóły umowy.

dowód:pismo Spółki z dnia 4 lipca 2006 r. (k. 30 akt adm.)

W odpowiedzi powód przedstawił następujące warunki techniczne wykonania sieci: a) przedstawienie kompletnej dokumentacji robót ziemnych wraz z projektami, zezwoleniami od odpowiednich organów oraz wszystkich właścicieli każdej nieruchomości odrębnie, b) wykonanie szczegółowego projektu wewnętrznej instalacji budynkowej (a nie schematu poglądowego), c) wystąpienie do Z. E. o przydział mocy energii elektrycznej wraz z montażem licznika w celu zasilania ewentualnie wykorzystywanych urządzeń, d) instalacja wewnętrzna może być rozprowadzana wyłącznie w istniejących listwach montażowych, wykonanie której może być zrealizowane wyłącznie przez zakład Spółdzielni, e) Spółdzielnia nie wyraża zgody na montaż jakichkolwiek urządzeń na elewacjach i połaciach dachowych.

dowód:pismo powoda z dnia 24 lipca 2006 r. (k. 227 akt adm.)

Jeszcze przed złożeniem u powoda wniosku w udostępnienie nieruchomości Spółka, na prośbę części mieszkańców budynku zlokalizowanego przy ul. (...) w C., Spółka wykonała instalację sieci internetowej do której podłączono 9 lokali.

dowód: okoliczność bezsporna

Powodowa Spółdzielnia nakazała demontaż instalacji wykonanej w budynku przy ul. (...) w terminie 14 dni. Wskazała nadto, że dopiero po usunięciu instalacji podejmie dalsze rozmowy na temat planowanej przez Spółkę inwestycji. Wówczas też określi swoje wymagania w tym zakresie.

dowód:pismo powoda z dnia 16 marca 2006 r. (k. 129 akt adm.)

pismo powoda z dnia 27 kwietnia 2006 r. (k. 134 akt adm.)

Powód wystosował do mieszkańców budynku przy ul. (...) – abonentów Spółki - pismo informujące, że wykonana przez Spółkę instalacja sieci jest nielegalna i w dniu 31 lipca 2006 r. nastąpi jej wyłączenie. Jednocześnie powód poinformował, że istnieje możliwość korzystania z usługi dostępu do Internetu poprzez istniejącą w budynku sieć telewizji kablowej należąca do powoda.

dowód: korespondencja do lokatorów (k. 222 – 225 akt adm.)

Instalacja w budynku przy ul. (...) nie została zdemontowana.

dowód:pismo powoda z dnia 11 maja 2009 r. (k 233 – 234 akt adm.)

W każdym z budynków znajdujących się w zasobach powodowej Spółdzielni funkcjonują dwie instalacje – pierwsza z nich znajduje się w posiadaniu (...) S.A. zaś druga to zmodernizowana instalacja (...), poprzez którą powód samodzielnie świadczy usługi z zakresu dostępu do Internetu. Dodatkowo, za pośrednictwem instalacji znajdującej się w posiadaniu (...) S.A. swoje usługi w zakresie dostępu do Internetu na rzecz mieszkańców świadczy (...) S.A.

dowód: pismo powoda z dnia 15 maja 2009 r. (k. 238 – 242 akt adm.)

W dniu 17 kwietnia 2009 r. na zebraniu Przedstawicieli Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) podjęto uchwałę nr 26/2009 zgodnie z którą postanowiono „Kategorycznie sprzeciwić się udostępnianiu własnego majątku obcym operatorom w celu świadczenia usług telekomunikacyjnych.”.

dowód: pismo powoda z dnia 27 maja 2009 r. (k. 392 akt adm.)

uchwała nr 26/2009 (k. 393 akt adm.)

Zgodnie z § 26 ust. 1 Statutu powodowej Spółdzielni uchwały Zebrania przedstawicieli Członków obowiązują wszystkich członków spółdzielni oraz wszystkich jej organy.

dowód: statut Spółdzielni (k. 72 – 91 akt adm.)

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2008 r. Naczelny Sąd Administracyjny prawomocnie oddalił skargę powoda na decyzję Wojewody (...) odmawiającą ograniczenia powodowi – na wniosek złożony przez Spółkę – sposobu korzystania z nieruchomości.

dowód:wyrok NSA, sygn. akt: II SA/GI 566/08 (k. 150 – 156 akt adm.)

W roku 2010 powodowa Spółdzielnia osiągnęła przychód w wysokości 62 508 841, 49 zł.

dowód: rachunek zysków i strat (k. 388 – 389 akt adm.)

W tym samym roku łączna kwota opłat za media, które poniosła powodowa Spółdzielnia (opłaty za centralne ogrzewanie, dostawy wody i odprowadzanie ścieków, koszty energii elektrycznej, przeglądów kominiarskich, gazowych i elektrycznych, podatek od nieruchomości, opłata za wieczyste użytkowanie gruntów) wyniosła 27 088 989, 31 zł. Ponadto powód poniósł wydatki w wysokości 35 419 852, 18 zł na administrowanie, bieżącą konserwację, remonty zasobów mieszkaniowych. Dochód Spółdzielni w kwocie 137 189, 64 zł został przeniesiony na fundusz remontowy.

dowód: pismo powoda z dnia 6 kwietnia 2011 r. (k. 384 – 385 akt adm.)

Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zgromadzonym w sprawie dokumentom; ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne w części odnoszącej się do wysokości orzeczonej kary.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był w całości bezsporny. Zauważyć należy, że powód nie kwestionował prawdziwości i zasadności dowodów powołanych przez organ antymonopolowy, które legły u podstaw jego rozstrzygnięcia. Zarzuty podniesione przez powoda odnosiły się li tylko do rozważań poczynionych przez Prezesa UOKiK na podstawie tych dowodów.

Stosownie do art. 9 ust. 1 i 2 pkt 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z dnia 21 marca 2007 r.) zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji.

Nie budzą wątpliwości Sądu rozważania organu antymonopolowego w zakresie statusu przedsiębiorcy powoda. W niniejszej sprawie powodowa Spółdzielnia występuje jako przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a Prezes Urzędu posiada kompetencję do oceny stosunków gospodarczych, jakie zachodzą na rynku pomiędzy spółdzielnią mieszkaniową a innymi podmiotami. W takich relacjach powodowi przysługuje status przedsiębiorcy.

W rozpatrywanej sprawie rynkiem właściwym jest lokalny rynek udostępniania zasobów mieszkaniowych powoda w celu świadczenia usług telekomunikacyjnych. Powód posiada 100% udział w tym rynku. Nie ma przy tym znaczenia okoliczność, że w budynkach Spółdzielni istnieją wyodrębnione lokale stanowiące własność osób trzecich. O tym, że powód jest monopolistą na rynku właściwym decyduje fakt, że to powód jest podmiotem, który określa warunki przyłączenia, prowadzi negocjacje i wydaje ostateczną zgodę na prowadzenie przez danego przedsiębiorcę działalności w zasobach Spółdzielni. Zgodnie z art. 4 pkt 10 ustawy domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku właściwym przekracza 40 %. Zatem fakt posiadania przez powoda pozycji dominującej uznać należało za udowodniony.

Jednocześnie powód prowadzi działalność na rynku powiązanim z rynkiem właściwym tj. na rynku świadczenia usług telekomunikacyjnych – dostępu do Internetu. Działalność tę powód prowadzi przy użyciu własnej sieci telekomunikacyjnej (...). Działania powoda podejmowane na rynku właściwym cechują się co najmniej zdolnością do wywołania antykonkurencyjnego skutku na rynku powiązanim tj. rynku świadczenia usług telekomunikacyjnych

W analizowanym przypadku należy w pełni podzielić rozstrzygnięcie organu antymonopolowego. W szczególności słusznie oceniono, że stanowi praktykę ograniczającą konkurencję nadużywanie przez powoda pozycji dominującej polegające na nieuzasadnionym niewydawaniu (...) sp. z o.o. w C. zgody na zainstalowanie w zasobach

mieszkaniowych Spółdzielni urządzeń telekomunikacyjnych oraz linii kablowych. . Skutkiem odmowy wydania zgody na zainstalowanie sieci telekomunikacyjnej było faktyczne uniemożliwienie przedsiębiorcy prowadzenia działalności gospodarczej w zasobach powoda. Dalszym skutkiem natomiast było pozbawienie potencjalnych odbiorców szerszego wyboru w zakresie dostawy usług i oferty.

Podkreślenia wymaga, iż wyrażenie przez powoda zgody na udostępnienie nieruchomości celem świadczenia usług telekomunikacyjnych było warunkiem niezbędnym wejścia na rynek świadczenia tych usług na rzecz konsumentów zamieszkujących w lokalach Spółdzielni. Odmawiając udostępnienia nieruchomości przedsiębiorcy, powód uniemożliwiał mu świadczenie usług telekomunikacyjnych.

Powyższe znajduje w pełni oparcie w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania. Materiał ten dokumentuje konkretne zachowania powoda przeciwdziałające ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji.

W szczególności udowodniono, że powodowa Spółdzielnia początkowo całkowicie zignorowała pismo Spółki o wyrażenie zgody na udostępnienie swoich zasobów celem wykonania instalacji telekomunikacyjnej. Po ponowieniu wniosku przez Spółkę, powód krótko odpowiedział, że nie jest zainteresowany jej propozycją, ponieważ sam świadczy usługi dostępu do Internetu na rzecz lokatorów. Na kolejne pismo Spółki, precyzujące, że jest ona zainteresowana wybudowaniem własnej instalacji telekomunikacyjnej powód także nie udzielił odpowiedzi.

W piśmie z dnia 30 stycznia 2006 r. powód uzależnił wydanie zgody na wykonanie instalacji od zapoznania się ze sposobem montażu urządzeń i przewodów telekomunikacyjnych, z uwzględnieniem przepisów prawa budowlanego. Jednak poza lakonicznie sformułowanymi wymaganiami co do instalacji powód na tym etapie korespondencji nie przedstawił jasnych i precyzyjnych warunków zainstalowania urządzeń sieci przez Spółkę.

Takie warunki przedstawiono – na kolejną prośbę Spółki – dopiero w piśmie z dnia 24 lipca 2006 r. Jak jednak słusznie zauważono w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, Spółce przedstawiono warunki nadzwyczaj restrykcyjne, nie mające uzasadnienia technicznego. Podzielić należało ocenę Prezesa UOKiK, iż takim warunkiem jest zastrzeżenie konieczności wykonania instalacji wewnętrznej wyłącznie w istniejących listwach montażowych, wykonanie której może być zrealizowane wyłącznie przez zakład Spółdzielni, a także zakaz montażu jakichkolwiek urządzeń na elewacjach.

Dodatkowo, powód uzależnił udzielenie zgody Spółce na wykonanie instalacji w zasobach Spółdzielni od demontażu sieci telekomunikacyjnej w budynku przy ul. (...) założonej przez nią, zgodnie z niekwestionowanymi twierdzeniami Spółki, na życzenie mieszkańców.

Jak nadto trafnie podniesiono w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, okolicznością o niebagatelnym znaczeniu jest fakt, że powód – w drodze uchwały nr 26/2009 Zebrania Przedstawicieli Członków Spółdzielni - ostatecznie sprzeciwił się dopuszczeniu do swych zasobów lokalowych jakichkolwiek innych przedsiębiorców (a więc także Spółki), świadczących usługi telekomunikacyjne. Fakt w sposób nie budzący wątpliwości obrazuje postawę powoda względem inicjatyw innych przedsiębiorców

Zatem powód mimo braku formalnej odmowy udostępnienia nieruchomości przyjął sposób działania umożliwiający jej w sposób nieograniczony przeciągać negocjacje ze Spółką ubiegającą się o udostępnienie nieruchomości celem świadczenia usług telekomunikacyjnych.

W niniejszej sprawie została spełniona przesłanka obiektywnej niezbędności dostępu do zasobów spółdzielni, albowiem udostępnienie zasobów było niezbędne dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych zamierzających świadczyć usługi na terenie administrowanym przez powoda.

W ocenie Sądu opisane zachowanie powoda dostatecznie ujawniło brak woli zawarcie umów ubiegającą się o udostępnienie nieruchomości Spółką. Powód celowo przedłużał negocjacje, mnożył przeszkody rozpoznania

wniosków i zniechęcał potencjalnego konkurenta. Istotę zarzucanej praktyki, polegającej na maksymalnym odwlekaniu zawarcia umowy, stanowiło więc zbędne przedłużanie negocjacji i brak współdziałania w celu uzgodnienia ich treści.

Sąd podziela stanowisko pozwanego, iż skutkiem opisanych wyżej działań było z jednej strony uniemożliwienie Spółce wejścia na rynek świadczenia usług dostępu do Internetu, a z drugiej strony pozbawienie mieszkańców Spółdzielni – konsumentów wyboru większej ilości operatorów, którzy mogliby świadczyć tego rodzaju usługi na terenie Spółdzielni. Działania powoda niewątpliwie doprowadziły do ograniczenia rozwoju konkurencji na rynku świadczenia usług dostępu do Internetu, powiązanych z rynkiem świadczenia usług udostępniania zasobów mieszkaniowych powoda. Były to zatem działania niewątpliwie przeciwdziałające ukształtowaniu się warunków niezbędnych do rozwoju konkurencji.

Jest oczywistym, że wejście Spółki na rynek świadczenia usług dostępu do Internetu spowodowałoby większą presję konkurencyjną na działających na tym rynku przedsiębiorców, w tym także na Spółdzielnię. Nie budzi również wątpliwości Sądu, że działania powoda zmierzały do ochrony jego własnych interesów – skoro powód prowadzi również działalność dostawcy internetowego, to ograniczenie dostępu do tego rynku konkurencyjnemu przedsiębiorcy z pewnością prowadziło do zwiększenia jego zysków. Działania te wywoływały negatywne skutki po stronie konsumentów, jako że pozbawiały ich korzyści wynikających z większej konkurencji na rynku a co za tym idzie - większej ilości możliwości wyboru, niższych cen i innowacyjności oferowanych przez przedsiębiorców produktów.

W toku postępowania powód nie przedstawił żadnych dowodów wskazujących, iż podjął on jakiegokolwiek działania zmierzające do zmiany stosowanej praktyki. W związku z powyższym Prezes UOKiK uznając działanie powoda za praktykę ograniczającą konkurencję, prawidłowo nakazał zaniechanie jej stosowania.

Żaden z zarzutów odwołania nie znajduje uznania w ocenie Sądu. Odwołanie stanowi wyłącznie polemikę ze stanowiskiem Prezesa UOKiK a uzasadnienie odwołania nie dowodzi w żaden sposób błędów w ustaleniu przez pozwanego stanu faktycznego. Powód nie zakwestionował skutecznie prawdziwości dowodów zgromadzonych w postępowaniu. Podnoszona przez powoda okoliczność bezprawnego wykonania instalacji przez Spółkę w jednym z budynków należących do powodowej Spółdzielni jest obojętna dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu. Nie ma też znaczenia w niniejszym postępowaniu okoliczność, iż NSA oddalił skargi Spółki w przedmiocie odmowy ograniczenia prawa własności Spółdzielni poprzez zezwolenie Spółce na zakładanie i przeprowadzenie okablowania do przesyłu internetowego w nieruchomościach należących do powoda.

W odwołaniu powodowa Spółdzielnia zarzucała również, że w jej zasobach świadczy usługi już kilku operatorów, a zatem nie można mówić o ograniczeniu konkurencji czy naruszeniu praw konsumentów. Jednocześnie, jak zauważył powód, jest on właścicielem nieruchomości, a zatem w ramach przysługujących mu uprawnień ma prawo reglamentować działalność innych podmiotów korzystających z jej mienia. Zarzut ten jednak również nie zasługuje na uwzględnienie. Po pierwsze, z samego faktu świadczenia usługi przez trzech operatorów nie wynika, że powód ma prawo zamykać innym przedsiębiorcom możliwość świadczenia usług na rzecz konsumentów. Nie leży w kompetencjach powoda ocena, czy pomiędzy działającymi w zasobach Spółdzielni operatorami występuje konkurencja w stopniu uzasadniającym odmowę dopuszczenia do zasobów kolejnego usługodawcy. Po drugie, jak prawidłowo wskazano w odpowiedzi na odwołanie, wprawdzie Spółdzielnia jako właściciel zasobów mieszkaniowych ma prawo zgodnie z ogólnymi zasadami prawa cywilnego do rozporządzania swoją własnością, ale jej postępowanie nie może w tym zakresie dyskryminować jej konkurentów i kontrahentów. Reglamentacja działalności innych podmiotów jest dopuszczalna, ale wyłącznie w oparciu o uzasadnione i obiektywne dla wszystkich kryteria. W niniejszej sprawie wybór świadczeniodawców nie został przez powoda dokonany z zachowaniem zasad ustawy antymonopolowej (w tym zasady niedyskryminowania konkurentów). Trafnie wskazano, że jeżeli w ocenie powoda nie ma technicznych i obiektywnych możliwości by zwiększyć liczbę operatorów telekomunikacyjnych w jej zasobach, to należało np. umożliwić wybór operatora w drodze przetargu albo w drodze innych procedur, gwarantujących zachowanie obiektywnych i konkurencyjnych zasad. W analizowanym przypadku powód takich procedur nie dopełnił.

Konkludując działania powoda wyczerpały przesłanki praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku właściwym i przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do rozwoju konkurencji na rynku usług świadczenia usług świadczenia dostępu do Internetu. Zaistniały przeto przesłanki do nałożenia kary pieniężnej o których mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Zasadny okazał się natomiast zarzut nieadekwatności nałożonej kary do stopnia zawinienia powoda i szkodliwości jego zachowania. Prezes UOKiK prawidłowo ocenił okoliczności obciążające. Opisane działania Spółdzielni stosowane były ponad rok, co świadczy o długotrwałości jej stosowania. Z okoliczność obciążającą uznać należało również umyślność działania Spółdzielni tj. bezpośredni zamiar zamknięcia dostępu do rynku. Natomiast, zdaniem Sądu, Prezes UOKiK nie uwzględnił okoliczności łagodzącej polegającej na tym, że powód dopuścił innych przedsiębiorców do świadczenia tego rodzaju usług t.j. (...) S.A. oraz (...) S.A., nie był więc jedynym podmiotem dostarczającym Internet. Ponadto należało uwzględnić sytuację majątkową powoda i okoliczność, że w 2010r. nie osiągnął on zysku.

Z tego względu Sąd dokonał zmiany zaskarżonej decyzji i zmniejszył wysokość orzeczonej kary. W ocenie Sądu kara w wysokości 74 260, 50 zł nie wywoła ujemnych skutków i pozwoli powodowi kontynuować działalność. Kara w tej wysokości pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przychodu, przy uwzględnieniu koniecznych wydatków ponoszonych przez powoda.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyraża pogląd, że kara pieniężna może spełnić swój cel prewencyjny, jeśli stanowi odczuwalną dolegliwość. Wymiar kary w orzeczonej niniejszym wyrokiem wysokości, w świetle powyższych wywodów, nie budzi zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 479 indeks 31a § 3 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z dnia 3 października 202 r.) zasądając od powoda, który przegrał proces, na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Magdalena Sajur – Kordula